

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Матеріально-технічна база університету, кадрове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців створюють умови як для отримання вищої аграрної освіти, так і для навчання в аспірантурі, підготовки до захисту кандидатських і докторських дисертацій. Університет має достатній потенціал для сучасних наукових досліджень, в тому числі з фахівцями зарубіжних наукових та вищих навчальних закладів.

Невід'ємною складовою діяльності університету є наукова робота, в основу якої покладено дослідження актуальних проблем сільськогосподарського виробництва та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

Основними напрямками науково-дослідної роботи в університеті є:

- розробка і удосконалення організаційно-економічних основ розвитку ринкових відносин в АПК, а також пошуки шляхів вдосконалення економічного стану сільськогосподарських підприємств на базі використання сучасних методів управління й інформаційного забезпечення;
- розробка ресурсозберігаючих природоохоронних технологій виробництва екологічно чистих продуктів рослинництва і тваринництва;
- створення нових сортів і гібридів сільськогосподарських культур, розробка їх насінництва та систем захисту від хвороб і шкідників;
- удосконалення систем землеробства сільськогосподарських культур;

- створення ресурсо- та енергозберігаючих машин і обладнання для регенерації спрацьованих автотракторних мастил та уніфікації сільськогосподарських машин і обладнання в господарствах різних форм власності;
- удосконалення племінної роботи в тваринництві.

За роки існування в університеті сформувалися наукові школи, пов'язані з іменами видатних вчених: академіка С. О. Мельника (виноградарство), професорів — Я. Я. Вербіна і В. Ю. Казакова (землеробство), С. Я. Розіна (рослинництва), М. О. Браслаця (економіка та економічна кібернетика), І. С. Журавка (зоотехнія), В. М. Пильнева (селекція і насінництво), Є. М. Агапової (свинарство), В. М. Ковбасенка (санветекспертиза), В. Я. Шербакова (рослинництво) та інших науковців. Творчі здобутки наукових шкіл примножують сучасні педагоги та науковці університету.

Серед видатних наукових досягнень колективу ОДАУ — створення сорту озимої м'якої пшениці Еритроспермум-127, який протягом тривалого часу займав значні площі посівів на Півдні України, зимуючого гороху, озимої вики (Одеська СГІ, Українка, Чорноморська, Перлина), 16 сортів столового винограду, а також сортів кормового і зернового тритикале (Бузьке, Буяна, Візерунок). Створено нові сорти рису, які в умовах півдня Одеської області при 2-3-х поливах (без затоплення) мають урожайність 55-60 ц/га зерна цієї ціннішої культури.

Впровадження в господарствах Одеської області прогресивної системи землеробства і диференційованої обробки ґрунту дає змогу підвищити урожайність сільськогосподарських культур у сівозміні на 30-40% з одночасним поліпшенням якості продукції і зменшенням коефіцієнта водоспоживання.

Здійснюється впровадження наукових розробок зі значним економічним ефектом: мікроелементів для зернових, технічних, овочевих та плодкових культур і винограду; розробка конкретних рекомендацій з використання макро- і мікроелементів на основі

Наукова конференція з ветеринарної медицини

хімічних аналізів ґрунтів в господарствах Одеської та Миколаївської областей; ефективна методика зниження крони плодкових дерев при обрізуванні; сортова диференційована агротехніка винограду; розробка і виробниче випробування рекомендацій з підвищення біологічної цінності кормових раціонів великої рогатої худоби, підвищення харчової цінності гранульованих кормів. Співробітники університету працюють над створенням кормових добавок для тварин та пошуком принципово нових способів лікування тварин. Плідно працюють вчені закладу і над подальшим поліпшенням племінних якостей порід свиней, овець, великої рогатої худоби.

Професор А. П. Китаєва визнана автором асканійської каракульської породи овець з трьома внутрішньо-породними типами, професор В. К. Чепур і доцент В. О. Чігірьов — співавторами Одеського типу асканійської м'ясо-вовнової породи овець з кросбредною вовною, професор Є. М. Агапова отримала авторські свідоцтва на селекційне досягнення «Червоно-поясна спеціалізована лінія свиней» та на створення «Червоно біло-поясна порода м'ясних свиней».

Професорсько-викладацьким складом кафедри садівництва, виноградарства, біології та хімії агробіотехнологічного факультету ведеться робота в Українському проєкті бізнес-розвитку плодоовочівництва (УПБРП) на 2016–2021рр., який фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, реалізується та співфінансується Менонітською організацією економічного розвитку в рамках співпраці з Одеською обласною сільськогосподарською дорадчою службою «Центр розвитку та правової підтримки села».

Кафедрою захисту, генетики і селекції рослин агробіотехнологічного факультету в 2017 р. проводились спільні дослідження з Селекційно-генетичним інститутом, Національним центром насінництва за темою: «Генетико-біологічні дослідження господарсько-корисних ознак та створення нових сортів сільськогосподарських культур», — що є важливою складовою розвитку регіональної та національної аграрної науки та забезпечення країни якісним посівним матеріалом. У результаті співпраці отримано нові сорти — гібриди та батьківські

Нова червоно-білопоясна м'ясо-окорокова порода свиней

лінії сортів соняшнику. Проводиться широка робота з поліпшення сортових особливостей тритикале тощо.

У цьому ж напрямку співробітниками кафедри ведеться низка досліджень спільно з Інститутом сільського господарства Причорномор'я НААНУ в напрямку створення сортів та розробки технологій вирощування бобових культур.

Наукове співробітництво навчальної установи з науковими, забезпечує значне покращення засвоєння і розуміння студентами принципів селекції сільськогосподарських культур та подальшої розробки їх технології вирощування.

Кафедра землеустрою і кадастру інженерно-економічного факультету працює над темою: «Встановлення географо-генетичних особливостей трансформації гумусового стану чорноземів південно-західного регіону України».

З метою встановлення географічних особливостей гумусового стану ґрунтів і його динаміки впродовж 100 років було застосовано картографічний, порівняльно-географічний і порівняльно-аналітичний методи. Для порівняльного аналізу вмісту гумусу в ґрунтах на початку ХХ — у ХХІ ст. використано матеріали крупномасштабних обстежень ґрунтів 1914–1915 рр., що проводилися під керівництвом професора О. Г. Набоких (3-верстова топографічна карта із відмітками місць відбору ґрунту і процентного вмісту гумусу).

Оцінка продуктивних якостей овець м'ясної породи суфольк доцентом В. О. Чігірьовим

Популяція овець одеського типу асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною

Генетичні особливості гумусового стану ґрунтів і процесів дегуміфікації досліджували на 5 ключових ділянках, закладених в районі м. Роздільна, сіл Малоюрславець, Молодіжне, Глибоке, м. Ізмаїл (підзони північного та середнього степу із чорноземами звичайними та південними), а також окремих ґрунтових розрізах у межах Лиманського району Одеської області впродовж 2011–2017 рр. Визначалися хімічні, фізико-хімічні та фізичні властивості ґрунтів, у тому числі показники якісного складу гумусу, оптичної щільності гумінових кислот, кислотно-основні буферні властивості ґрунтів.

Встановлено різний темп дегуміфікації ґрунтів в окремих підзонах Степу впродовж 100 років і зменшення контрастності ґрунтів за гумусовим станом. У сучасних умовах тренд нагромадження гумусу знижується в ряду: чорноземи звичайні – чорноземи звичайні міцелярно-карбонатні – чорноземи південні – чорноземи південні постзрошувані – чорноземи південні карбонатні. Аналогічно змінюються параметри якісного складу гумусу: зростає відношення С_{гк}:С_{фк}, ступінь гуміфікації, конденсованість молекул гумінових кислот, стабільність гумусу.

Інтенсивне сільськогосподарське використання ґрунтів позначається на якісних властивостях гумусу: збільшується розчинність гумінових речовин, зростає активність колоїдного гумусу та конденсованість молекул гумінових кислот, що сприяє «омолодженню» гумусу. Окультурення чорноземів супроводжується зменшенням загального вмісту гумусу в орному шарі, зменшенням вмісту пасивної і збільшенням вмісту активної форми колоїдного гумусу. За показниками екологічної оцінки ґрунти сільськогосподарських угідь (орні, зрошувані та виведені зі зрошення чорноземи) мають більш оптимальні якісні показники гумусового стану.

Кафедра геодезії та природокористування інженерно-економічного факультету активно взаємодіє з академічною наукою у сфері науково-технічних розробок та вирішення актуальних комплексних проблем щодо:

- розробки технології сумісного використання супутникових і традиційних засобів і методів побудови локальних геодезичних мереж в різних умовах

Всеукраїнська студентська олімпіада зі спеціальності «Геодезія та землеустрій»

навколишнього середовища (на прикладі використання інтегрованого електронного тахеометра Leica TCR 1205+), що сприяє активному розвитку геодезичного та землепорядного напрямку у сфері науки та техніки;

- ландшафтної-екологічної аналізи та оцінки територій Одеського регіону як основи оптимізації використання агроландшафтів, що сприяє сталому еколого-економічному розвитку територій.

Науково-технічне співробітництво працівників кафедри здійснюється шляхом:

- розробки науково-дослідних тематик спільно з представниками наукових установ та інших ВНЗ;
- захисту дисертацій у Вченій раді наукової установи НАН України;
- розробки сумісних наукових праць;
- участі у спільних науково-технічних заходах.

Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва факультету ветеринарної медицини та біотехнологій працює над науковою темою ПНД 30 «Свинарство» 30.01.01.14.ПШ. «Вивчення продуктивної якості та адаптаційний потенціал свиней вітчизняних та зарубіжних порід в умовах півдня України».

Дослідження проводились щодо популяції свиней великої білої та української м'ясної порід в умовах ТОВ «Агрофірма «Шаболат» Білгород-Дністровського району та ТОВ «Арцизька м'ясна компанія» Арцизького району Одеської області.

Загалом, простежується встановлена тенденція до зниження основних відтворювальних ознак у свиноматок ЧБПП у динаміці проаналізованого періоду за останні 15 років генезису породи (2000–2015рр.), що обумовлюється розведенням популяції у обмеженій кількості за принципом «закритого типу» і як результат – зниження рівня гетерозиготності популяції свиней ЧБПП.

У результаті багаторічної селекційної роботи з племінними стадами ЧБПП за проаналізований період (1995–2015 рр.) отримано результати, які вказують на те, що відгодівельні ознаки молодняку свиней ЧБПП популяції Одеського регіону з кожною наступною генерацією поліпшуються.

Аналіз рівня забійних та м'ясних ознак молодняку свиней ЧБПП довів, що одержані показники відповідають вимогам стандарту породи за проаналізований період (1995–2015 рр.), проте потребують подальшого підвищення більшості ознак за рахунок інтенсивної селекції до рівня кращих світових аналогів м'ясних порід з метою подальшого більш широкого розповсюдження свиней ЧБПП.

Наукові здобутки викладачів університету публікуються у збірнику наукових праць «Аграрний вісник Причорномор'я». Він є фаховим з економічних, сільськогосподарських, біологічних, ветеринарних та технічних наук. У збірнику друкуються наукові статті з актуальних проблем теорії і практики становлення ринкових відносин в АПК України, впровадження у виробництво нової техніки, технологій, сортів і гібридів сільськогосподарських культур, порід худоби та охорони довкілля.